

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Peters) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 31 juli 1952

Mede namens Blom.

Kort na ontvangst van Uw 44 nam ik kennis van in 'Het Vaderland' gepubliceerde brief van een der APRA-arrestanten, waaruit grote moedeloosheid en verbittering sprak. Beide berichten hebben ons zeer getroffen en gesterkt in overtuiging, dat onzerzijds nieuwe actie noodzakelijk is.

In verband hiermede verzoeken wij U, voorzover dit niet reeds mocht zijn geschied, thans onverwijld uitvoering te geven aan tot U bij mijn 23 en Götzen 6 gericht verzoek om ten behoeve van betrokken arrestanten advocaat in te schakelen. Wij zien gaarne spoedig telegrafisch bericht tegemoet over hetgeen terzake door U is en wordt verricht. Wil voorts seinen of nota A waarover laatstelijk handelt Peters 23, door U werd ingediend, en, zo niet welke klemmende bezwaren U daarvan hebben weerhouden.

Uit Stikker 34 aangaande onderhoud dat Blom 24 dezer aan Susanto toestond, zal U duidelijk zijn geworden, dat er weinig hoop bestaat op bevredigend resultaat van aan Susanto overgebrachte suggestie om Westerling hier te lande te doen horen ter bevordering van spoedige liquidatie van de zaak der APRA-arrestanten.

Ik nodig U daarom uit alsnog een nota bij de Indonesische Regering in te dienen, waarin het volgende onder de aandacht ware te brengen:

'Het HC verzocht reeds vele malen de aandacht van Luar Negeri voor het lot van (volgen namen der z.g. APRA-arrestanten).

Het HC constateert met leedwezen, dat deze demarches zonder effect zijn gebleven en dat genoemde personen zich nog steeds in arrest bevinden, zonder dat er enig uitzicht schijnt te zijn op hun spoedige berechting c.q. ontslag uit voorlopige hechtenis.

Hoewel het HC erkentelijk is voor tenslotte verleende toestemming om zes der genoemde arrestanten, die sedert korte tijd zijn overgebracht van de gevangenis te Djokjakarta naar de gevangenis te Sukamiskin, te doen bezoeken door een ambtenaar van het Commissariaat van het Koninkrijk der Nederlanden te Bandung, vraagt het HC in opdracht der Nederlandse Regering nogmaals met de meeste klem de aandacht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het lot der in de aanhef genoemde Nederlandse arrestanten. Deze arrestanten hebben thans meer dan twee jaar in gevangenschap doorgebracht zonder dat is vastgesteld aan welke strafbare feiten zij zich zouden hebben schuldig gemaakt. Zijzelf zowel als hun familieleden hebben gedurende die tijd in onzekerheid geleefd omtrent hun toekomstig lot.

Hoewel de zes Nederlandse arrestanten, aan wie in Sulamiskin een bezoek mocht worden gebracht met uitzondering van één hunner naar het uiterlijk te oordelen, in een redelijke lichamelijke conditie verkeren, heeft de geestelijke spanning waaronder zij hebben geleefd haar sporen onmiskenbaar achtergelaten.

De Nederlandse Regering dringt er nogmaals met de meeste nadruk op aan, dat een einde worde gemaakt aan de onhoudbare situatie der in de aanhef genoemde Nederlandse arrestanten, wier voortgezette aanhouding in strijd moet worden geacht, zowel met de op het punt der voorlopige aanhouding in de RI geldende rechtsregels, als het algemeen erkende menselijke rechten en vrijheden, door hen - eventueel tegen een borgtocht - vrij te laten dan wel door hen op korte termijn te doen berechten.'

Uiteraard staat het U vrij in voorgaande tekst noodzakelijk geachte wijzigingen aan te brengen zonder deze minder stringent te maken.

Bij overhandiging ware nog aandacht te vestigen op het feit, dat door APRA-arrestanten aan U geadresseerde copie van collectief schrijven d.d. 12 Mei jl. aan de Procureur-Generaal, U nimmer bereikte.